

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Duminea, Foli' a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Braslovu 31/19 Decembre 1868.

Se prenumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taca'sa timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Adunarea generala a Reuniunii romanesti de gimnastica din Brasiovu se va tiené Duminea in 22 Decembre a. c. la 11 ore inainte de prandiu in sala gimnasilor romanesci. Se invita prin acést'a toti onorati membri a lua parte in numaru catu se póte de mare, avendu de pertractatu lucruri insemnate.

Presedintele.

Cinosur'a dreptului de carciumaritu.

De unu timpu incóce si mai cu séma dela restaurarea oficialilor si tribunalelor, asia dise constitotiunale, au inceputu fostii domni terestri, a starui cu totu adensulu, cá se revindece, pe séma sa dreptulu de carciumaritu si in acele comune, unde densii inainte de anulu 1848 nici o l'au folositu; ba inca cá se si revindece dreptu egalu facia cu fostii coloni si in cele trei luni de tómna, adica dela St. Mihaiu pana la anulu nou; — ér' intre sene, adica intre fostii domni a introduce limitatiune. Ori facu acésta fostii domni terestri din motivu, de asi mari veniturile sale, ori din altu motivu, ca dóra presimtu, ca dreptulu de carciumaritu se va regula catu mai curundu, recunoscunduse de dreptu comunale, dandulise despagubire, si asia voru a preveni, cá chei'a despagubirei se se ié venitul carciumaritului, constatatu dupa óre care calculu medilociu alu venitului carciumaritului din anii din urma. Fia ori care motivulu staruintelor fostilor domni, noi ne luamu voia a da numai óre care deslusiri, cum si parerea nóstra individualu, din punctu de vedere alu legi si alu usului, relative la carciumaritu.

Cumca, dupa cuprinsulu donatiunilor nobilitarie, catu si dupa legile positive, dreptulu de carciumaritu s'a consideratu totudéuna cá una apartinentia a bunului nobilitariu imobilu, arata acésta deosebiti articuli de lege din Aprobate si Compilate, dupa care dreptulu de carciumaritu intre fostii domni s'a limitatu totudéuna in proportiunea numerilor sesiunilor colonicali antice, ca-ci totu dupa acestu numeru de sesiuni se impartea si locurile comune intre fostii nobili, prin urmare totu in acésta mesura trebuie se creasca si oantitatea alodiatorelor.

In bonuri fiscualesci, e dreptu, ca sesiunile nobilitari mai mici, in hotarele unor comune, nu se doná cu dreptu, cá cutare nobilu se se foloseasca si de regale; acésta impregiarare inse vine a se considera numai cá exceptiune si nu cá regula. Una alta exceptiune basata pe unu usu invehitu, se afla in carciumaritul de trei luni de tómna, care de siguru s'a introdusu seu s'a sustienutu in favórea fostilor coloni, fara indoiéla cu acea intentiune, cá fostii coloni in aceste trei luni se póta ferbe vinarsu din naturale sale, si se si póta vinde productulu loru in vinu, spre inaintarea economiei de campu, de vite si imbnatirea starei materiali. Const. Aprobate in partea III. t. 29 art. I part. III t. 32, si C. Const. part. III t. 6 art. I cuprindu dispusitiuni privitorie la limitatiunea dreptului de carciumaritu intre fostii nobili si unele pedepse contra prevaricatoriloru, nu fece comemoratiune inse de carciumaritul de trei luni tomnatic; cu tóte acestea din textulu acestora legi, si cu deosebire, din casurile de prevaricatiune, imputate fostilor coloni si comemorate in C. C. part. III. t. 6. art. I apriatu se vede, ca fostii coloni era in usulu carciumaritului in óre care timpu alu anului, de óre ce ei era opriti a nu deschide carciuma presta carciuma nobilului,

adica candu era acesta dupa limitatiunea introdusa in folosirea carciumaritului. Ba in interesulu publiculu, totu in intiesulu acestora legi se dedea altui nobilu dreptu de a deschide carciuma, de camva cele in dreptu nu tienea carciuma, seu nu dá beuturi sanetóse. Vinderea de beuturi nesantóse este punibila si in intiesulu § cod. pen.

Imperatés'a Mari'a Teresia, voidu a regula in catuva referintiele intre fostii domni si colonii loru, a introdusu pe calea administrativa unu regulamentu numitu „puncta regulament.“ din 17 Novembre 1769. In sectiunea III cap. 8, a acestora puncte regulative se dice apriatu, ca fostii coloni se afla, dupa unu usu invehitu, in folosint'a carciumaritului dela St. Mihaiu pana dupa serbatorile Craciunului, si se opreace vercare domnu terestu de folosirea carciumaritului in aceste trei luni, lasanduse exceptiunalmente, in folosirea carciumaritului numai acei domni terestri, cari se afla in posesiune de carciume edificate, spre a puté primi óspeti (calatori).

Aceste puncte regulative s'au primitu si prin alu XXVII articulu dietalu din 1791 de si cu privire la carciumaritu nu se afla nici una dispusitiune in acestu articulu. In mani'a acestui articulu de lege, diet'a dela 1846 si 47 in art. 4 § 7 a decisu, ca dreptulu carciumaritului este proprietatea fostilor nobili, se invoiezu ince alu da numai fostilor coloni, spre a da unu venitu comunalu. Patent'a imperiale din 24 Iuniu 1854 Nr. 151 a foiloru imperiali, in § 32 in sectiunea I sustiene pre fostii domni in folosirea dreptulu de carciumaritu, in acea mesura dupa cum l'au exerciatu inainte de anulu 1848, ér' in sectiunea 2 a aceluasi § se dice, ca pe timpulu celoru trei luni fostii domni, folosescu cu fostii coloni impreuna carciumaritului, pana la regularea lui definitiva. Fiinduca art. 4 din 1846/7 nu a capatatu sanctiunea preanalta, ér' patent'a imperiale n'a avutu intentiunea de a largi dreptulu de carciumaritu alu fostilor domni terestri, dupa cum se vede din contestulu aceluasi § pe de una parte, ér' pe de alta, dreptulu pre cele trei luni a fostu ascuratu fostilor coloni prin punctele regulative, urméza dar' ca in tóte casurile numai exercitarea dreptulu de carciumaritu, observata pana la anulu 1848 póte da si dá cinosura decitatória.

Exercitarea carciumaritului a fostu diversa, in comunele in care s'a introdusu limitatiunea, facare a folositu carciumaritului numai in timpulu ce i s'a cuvenitu, dupa numerulu sesiuniloru colonicali antice, d. e. in timpulu de 14 zile, de 2 luni etc., lasanduse fostii coloni in folosirea carciumaritului pe cele trei luni. In comune, unde nu s'a introdusu limitatiune, facare domnu exercita carciumaritului in cursu de 9 luni, ér' la St. Mihaiu se taie cepurile dela buti, se sigilá butea si se oprea dela vendiare de beuturi. In comune laturasié, adica afara de drumuri amblate, unde nici uniculu proprietariu, nu vedea in carciumaritu nici unu venitu, carciumarirea fostii coloni in totu decursulu anului, fara restringere.

Privilegiile suntu exceptiuni dela regul'a generale, ele debue interpretate strictu, nici de catu largite, ci reduce in consonantia cu binele privatu. E gresita dar' parerea aceea, dupa care se dá dreptu fostilor domni terestri, de a exercita carciumaritului si in acele comune, in care ei pana la an. 1848 nu l'a exercitatu, si mai gresita e acea parere, dupa care fostii coloni se restringu a tienué in satu numai una singura carciuma, pre timpulu celoru 3 luni tomnatic, ér' fostilor domni inea li se dá dreptu a tienué o carciuma firesce cu incaperi mai mari si prin urmare cu mai mare venitu. — Comunele, care se simtu in acésta privintia neindreptatite, au se ai acóta

din archivele oficiiloru c. r. decisiunile esite in acésta privintia si inarmati cu asemenea decisiuni se céra dela deregatori'a politica (szolgabíró hivatal) sustienerea acestora decisiuni, ér' in catu n'ar fi emanatu asemenea decisiuni se staruiesca, cá se le castigo, avendu in vedere, ca spre sustienerea statului quo ante 1848 decide solgabiroulu in instanti'a I, guvernulu reg. in instanti'a a II, si ministru de interne in instanti'a III.

In privintia exarendarei dreptulu de carciumaritu, care se urgéza asia tare de deregatori'a politica, sub cuventu ca prin vinderea libera se demoraliséza poporulu, deschidenduse ocaziune, la multe furturi, batai si alte excese, asiú fi de parere, cá se nu se eaarendeze, ci exercitarea carciumaritului se se ocneréda numai la ómeni onesti, din comuna si numai dupace ar' plati in lad'a comunei, dupa facare ferie de vinu, vinarsu ori bere, óre care taca'sa statorita de representanti'a comunei, ca-ci pe de una parte numai asia aru avé comun'a ceva venitu, ér' pe de alta, nu numai ca presuntiva demoralisatiune nu aru avé locu, dar' crescundu concurenti'a venditoriloru de beuturi s'ar mantoi si publiculu de abuserile unui seu altui carciumaritu, care suptu pretecatulu unei sumeinsemnate de arenda si érta cate si mai cate abuseri. Cu privire la regularea dreptulu de carciumaritu, socotescu cá se se declare fara de nici una despagubire, ér' venitul din carciumaritu se se administreze de comuna, in casuri de abundantia, care nu-oru prea fi, dupa ce s'ar coperi spelele comunali, se se (scóla?) impartu intre membrii comunei in proportiunea juguriloru de pamentu ce le posiede unulu si altulu, fara despagubire diu, pentru ca e sciutu, ca pamentulu desarcinat, nu e vrednicu suma desarcinarii de 70—80 miliónu; afara de aceea asupra impartirei pasciunii si regularea paduriloru inca s'a adoptatu principiulu, ca la mesurarea rescumpararei s'a luat mesura la portiele de pasciune si padure ce trecu in proprietatea loru fara de rescumperare. —

De pe malulu Muresiului in 12 Dec. 1868.

Cuventarea dep. V. Babesiu

tienua in cas'a reprezentativa a dietei ung. la cestiunea uniunii Transilvaniei.

Onorata casa! (strigari: recede!) Déca on. casa va avé unu picu de rabdare cá se me asculte nu voiu abusa de ea.

Proiectulu de resolutiune, ce amu propusu onoratei case, nu respinge uniunea si legalitatea legiloru asupra uniunii, nici le face obiectu de discusiune. Nu acést'a este punctulu ei de manecare; ba ea recunósce espresu trebuinti'a si foloescu uniunii intre Transilvani'a si Ungari'a, inse pornesce din punctulu de vedere alu dreptatei si intereseloru poporului, din acelu punctu de vedere, din oarele a purcesu, precum este cunoscutu unu pré inaltu rescriptu maiestaticu catra dieta, si postulatu ei este cá si a acelu rescriptu, óa adica on. casa se nu tienu pré mortisio la liter'a mórt'a a legi.

Nici eu, on. casa, nu voiu se atacu asta data deadreptulu legea in privintia uniunii, adica nici pe cea din Posoniu, nici pe cea din Clusiu, nu voiu se accentuezu, ma nici se discutu defectele in forma: totasi, on. casa, credu ca nu numai intru interesulu cestiunii de pe tapetu, ci din privintia la viitorulu patriei intregi, va fi de lipsa si de folosu, a me ocupá cevasi mai de aprópe cu meritulu, esenti'a legi uniunii. Si asia eu, on. casa, voidu a traí cu dreptulu meu de representante, cu dreptulu de cea mai deplina libertate a grairei, ve apunu in generalu, ca intre lege si lege este mare diferentia, mare

desclinire. Cu totul de alta valoare este legea drepta, legea adusa pe baza dreptatei, in asemnare cu o lege nejusta, si cu o privintia la aceasta diferentia eu mi amu fostu luat cutezare a pronuntiá inea in diet'a dela 1861, si asta data repetu, ca — legea despre uniune, fia ea macaru de o suta de ori legale, drepta iase si corespundietoria intereselor poporului romanu, maioritateri tieri, nime nu va outezá a o numi. Si éca, acest'a este punctulu de vedere, din carele purcediendu proiectulu nostru de resolutiune, propune onoratei case cá se binevoiesca a respectá si poporulu, pe poporulu Ardélului, anume a ascultá si vócea natiunei romane.

Andu dicundunise din tóte partile: „lege avemu si dela aceea nu ne abatemu.“ — Pentru cei ce vorbesou astfelu, éra de dreptate si de interesulu poporului nu voru se écia, fia-mi iertatu a'mi spune macaru numai obiectivminte opiniunea mea despre fondulu, esenti'a legiei.

Este adevératu, ca — ecsiste lege, dar', dloru, cuprinsulu, materia acelei legi nici ca este obiectu de legelatiune. Dati'mi voia se esplicu acésta asertiune. Va fi bine, repetu, a ni insemná acést'a si pentru viitoriu. (O voce: pentru ce?) Mintenu voiu spune pentru ce. Recunoscu, dloru, ca sfer'a de activitate si competintia unei legelatiuni, fia acést'a feudale séu reprezentativa, in catu pentru facerea de legi, dicu pentru „facerea de legi“, este nerestrinsa; dar' totusi acésta sfera de activitate si competintia nu se estinde, nu póte se se estinda mai departe, de catu a face legi pentru organizarea, administrarea, asigurarea tieri, pe care o reprezenta; a nimic' inse tieri'a, a i sterge ecsistintia de statu, nu stá in puterea nici unei diete din lume. Pentru ca, dupa aksiom'a suprema de statu, nici unu corpu legelativu nu póte se face o decisiune séu lege, pe care totu elu n'ar mai poté o sterge séu modificá. Ve intrebú acum, dloru: unde este acea legelatiune in Transilvani'a, care ar' mai poté se modifice séu nemicésca uniunea ce a decretat' o diet'a din Clusiu? — Se ne ferimu, dloru, d'a recunosce principiulu urmatu la decretarea uniunei de principiu validu in viét'i'a de statu, se ne ferimu, dicu, ca-ci acél'a póte se'si isbandésca amaru in viitoriu!

Eu totudeun'a amu disu, si sustienu si astadata, ca este pré bine si de folosu, se ni chiarificamu conceptele; amu disu si repetu si la acésta ocaziune, ca — este mare desclinire intre o lege justa si competinte, si un'a nejusta si necompetinte; si ací respundu acelorú domni, cari panu intr'o categoria legea pentru desrobirea tieraniloru cu legea uniunei, respundu ca — toomai din punctulu de vedere amintitu, este mare deosebire intre un'a si alt'a, precum preste totu este enorme deosebire intre o lege regulat'oria si imbnatati'oria a starei interne a tieri, si intre un'a, ce nemicésce ecsistintia, ecsistintia, autonomi'a tieri. Ve rogu se concedeti, ca articolulu I de lege alu dietei din Clusiu a nemicitu autonomi'a, ecsistintia de statu a Ardélului; ve rogu deci se prioepeti, ca amu avutu motive destulu de grave, din cari amu purcesu, candu ne amu adresatu onoratei case prin proiectulu nostru de resolutiune, provocand'o, se nu tiena atatu de rigorosu la lege, la acea lege, carea ori catu de legale ar' fi ea dupa forma, in esenti'a ei, in cuprinsulu ei intrinsecu vatema interesulu poporului, vatema sentiulu comunu, consciintia maioritateri din tiera. (O voce: nu vatema!)

Poporulu Transilvaniei, séu celu pucinu natiunea romana din Transilvani'a nici odata n'a fostu si nu póte se fia multumita cu uniunea, séu mai dreptu dicundu, cu modalitatea prochiamaresi si punerei in lucrare a uniunei. Ast'a n'o póte negá nimenea, si apoi est'a este punctulu de plansóre si de combatere contra uniunei, si — est'a ve rogu se'lu luati in socotéla si consideratiune, cu atatu mai vertosu, ca-ci de ei noi in proiectulu nostru de resolutiune, anume in motivarea aceleia n'amú negatu, da nici n'amú luatú la discosiune legalitatea uniunei. — (O voce, pentruca nu se póte luá). CREDU, ca tocma dupa cele mai susu aduse, atare se póte, dar' noi n'amú facutu acést'a, pentruca de o parte nu multa valóre atribuiamu formei, de alta parte pentruca n'amú vrutu se vi iritamu spiritele, — totusi privindu la valórea interna si scopulu finale alu legiei si manecandu din acestea, asia credemu, ca este invederatu, cumos ar' fi pré de doritu, pré consultu si salutariu, atatu pentru Transilvani'a, catu si pentru Ungari'a, atatu in folosulu natiunei ma-

giare, catu si alu celei romane cá uniunea se se face dupa modalitatea cum s'a intemplatú între Croati'a si Ungari'a. Adevératu, ca o uniune astfelu infintiatá ar' fi uniune éra nu fusione cá cea decretata in Posioniu si Clusiu, dar' ea ar' fi o binecuvéntare.

Se'mi permiteti a vi spune ací, dloru, ca eu nu me magulescu cu credintia d'a ve poté capacítá, si caus'a este, pentruca dvóstre aveti in vedere numai interesulu propriu natiunale, apoi in contra interesulu seu este pré anevoia a capacítá pe cineva; totusi ve rogu a recugétá, ca in acésta destiune are si natiunea romana celu mai santu interesu alu seu, si ca si noi amú pornitu din acestu interesu si pe elu ni amú basatu proiectulu de resolutiune; aomú dara, candu voi'b'a este de dóne interese atatu de mari séu de interesele a dóne parti insemnate, dóra veti recunosce, ca este de necesitate si importantia, a impacá ambele interese dupa dreptate cá între frati; pentru ca, éra vi repetu, dloru, legea dvóstra este o lege carea isbesce aspru intru interesulu maioritateri poporului. Legea justa, dloru, se respécta de oatra poporu si atunci candu ea suferé de scaderi formali; legea nedrépta — numai pana tiene puterea si voluic'ia. De ací urméza, ca este intru interesulu si folosulu ambelorú parti, cá se se possibiliteze o lege de natur'a unei invoieii bilaterale. Uniunile între tieri in tóta lumea se intempla — nu prin simple legi unilaterali, ci prin conventiuni bilaterali.

Eu, on. camera, amú aratatu si splicatu punctulu pe care stamú noi cei ce amú subscrisu proiectulu de resolutiune si nu mai amú de disu, de catu a ve recomandá acestu proiectu de resolutiune. —

Legea in caus'a egalei indreptatiri a natiunitatiloru.

Fiinduca toti cetatienii Ungariei impreuna fórma, si dupa principiile fundamentali constitutionali, o natiune intru intielesu politicu, natiunea ungrúesca unita si nedespartita, a careia membru egalú indreptatitu e fiacare cetatiénu, tiena-se elu de oricare natiunitate:

fiinduca mai departe acésta egala indreptatire numai cu privire la folosirea oficiala a diferiteloru limbe usitate in tiera, si numai intru atat'a se subordina la regule speciale, incatu pretinde unitatea practica a guvernarii si administratiunei si esecutarea justitiei punctuale:

deplin'a egala indreptatire a cetatieniloru remanendu nevatemata pentru tóte celelalte relatiuni, cu referintia la intrebuintiarea oficiala a diferiteloru limbi, urmatóriele regule voru sierbí de cunosura.

§ 1. Din caus'a unitatii politice a natiunei, limb'a statului ungrúescu fiindu maghiar'a, limb'a consultatiuniloru si manipulari dietei ungrúesoi va fi si pentru viitoriu maghiar'a eschisivu; legile se compunu in limb'a maghiara, inse se voru edá si in limbele tuturorú celorlalte natiunitati locuitorie in tiera in forma de traduceri autentice; limb'a oficiala a regimului tieri in tóte ramurile guvernarii va fi si de aomú nainte cea maghiara.

§ 2. Protocólele jurisdictiuniloru se pórtá in limb'a oficiala a statului; inse se potú portá si in tóte acele limbi, pre cari macaru a cincea parte din corpu reprezentativu alu jurisdictiunei séu din membrii comitetului le doresce de limbe de protocolu.

In casurile divergentieloru obveniente in diferitele testuri, testulu maghiaru e decisivu.

§ 3. La adunarile jurisdictiuniloru totu insulu, ce are dreptulu vorbirei acolo, póte vorbí séu ungrúesce séu in propri'a sa limba materna, déca acést'a nu e maghiar'a.

§ 4. Jurisdictiunile si in scrisorile lorú adresate catra regimulu statului intrebuintiéza limb'a oficiala a statului; inse potú folosi pre langa acést'a in colóne si oricare din acele limbi, ce le intrebuintiéza la protocóle. In corespundintiele reciproce potú folosi séu limb'a statului séu un'a din acele limbi, ce s'a primitu de respectiv'a jurisdictiune, careia se adieséza scrisórea, conformu paragrafulu doi pentru limba la portarea protocolului.

§ 5. Pre terenulu manipulari interne amplotatii jurisdictiunali folosescu limb'a oficiala de statu; dar' in catu ar' causá greutati practice unei séu altei jurisdictiuni séu amplotiatu; respectivii amplotiatu potú intrebuintiéza exceptionalminte ori care limba de protocolu a jurisdictiuni

niloru lorú. De cate ori inse inspectiunea statului si respectele administratiunei o pretindu: repórtelile si actele lorú se voru subaterne totu-odata si in limb'a oficiala a statului.

§ 6. Amplotatii jurisdictiunei pre terenulu jurisdictiuniloru proprie, in coatingerile lorú cu comunele, cu adunarile, cu reuniunile, cu instituttele si cu privatii, folosescu limb'a acestor'a, pre catu numai e cu potintia.

§ 7. Fiacare locuitoriu alu tieri, in acele casuri, in cari fara intrevenirea avocatului, séu in calitate de acuatoriu séu de acusatú séu de suplicantu, personalminte, séu prin substitutu face intrebuintiare de scutulu legiei si de ajutoriulu judelui, póte folosi:

a) inaintea judeciului comunei sale proprie, limb'a sa materna;

b) inaintea judeciului altei comune, limb'a manipulari séu limb'a de protocolu a respectivei comune;

c) inaintea judeciului cercului séu propriu, limb'a manipulari séu limb'a protocolului a comunei sale proprie;

d) inaintea altoru judecie fia acelea judeciele jurisdiunei sale proprie séu ale altei jurisdictiuni, limb'a de protocolu a acelei jurisdictiuni, la carea apartiene judeciulu respectivu.

§ 8. Judele in casurile §-lui 7 decide a supra acuserei séu petitiunei in limb'a acusei séu petitiunei; recercarea, ascultarea martoriloru, investigarea si alte sfaceri judecatoriesci atatu la procedur'a procesualu, catu si estraprocesuala, precum si la procedur'a criminala, le esopera in limb'a partiteloru litiganti, respective in limb'a persónelorú ascultate, protocólele pertractariloru procesuale inse le pórtá in acea limba, care o alegu partile litiganti dintre limbele de protocolu ale jurisdictiuniloru. Deca in privintia acést'a nu s'aru poté midiloci contielegere, judele póte purtá protocólele pertractarei in oricare limba protocolaria a jurisdictiunei, inse e indetoratu a esplicá contienutulú partiloru, in casu de lipsa ei cu ajutoriulu dragomanului.

Asemenea e deobligatu judele a esplicá, respective a interpretá si documentele mai insemnate inaintea partiloru, in casu de aru fi a-cestea produse intr'o limba, pre care un'a séu alta parte litiganta n'aru pricepe-o.

Decisiunea de citatiune, se compune intru interesulu partii de citatu, de se póte de locu scirioci, in limb'a sa materna, altcum inse in limb'a protocolaria a acelei comune, in carea locuiesce partea de citatu, séu in limb'a oficiala a statului.

Decisiunea judelui se aduce in limb'a protocolaria a pertractarei; inse judele e indetoratu se o publice, respective se o edea fiacarei parti si in acea limba, in carea o doresce, incatu acea limba e un'a din limbele protocolarie ale jurisdictiunei de care se tiene judele.

§ 9. La tóte procesele civile si criminali, cari trebuiescu continuate prin intrevenirea advocatiale la forurile de prim'a instantia, atatu in privintia limbei procesuale, catu si in privintia limbei pentru sentintiele, ce se voru aduce pana atunci, pana candu legelatiunea nu decide asupra organizatiunei definitiva a judecatoriloru de prim'a instantia si asupra introducerei proceduri verbale, pracs'a de pana acum se va sustiené in totu locul. (Va urmá.)

Sibilu. Confluensulu natiunei sasesci tramite acum statutulu pentru organizarea interna a scaunelorú si districtelorú, asia dupa cum l'au asediatu in confluousu, la ministeriulu de interne. Adresarea respectiva e baseata cam pe strun'a cea vechia, delatoranduse totusi din noulu acestu statutu instructiunile pentru deputati. Uni-versitatea se róga de ministeriu, cá se supuna statutulu sanctiunarei pré inalte.

Amú voi se scimu, ca de ce nu se mai asemnéza ajutoriulu apromisu pentrugimnasiulu romanescu dela Brasiovu, ca necesitatea si dreptulu pretinde neamanare. —

UNGARIA. Ne vomu aduce aminte de cortenirea si insinuatunile de amicitia, cu care ne surprindea in anii 1860—1 aristocratia, pe candu aveau lipsa de simpatii, pentrucá se póta reesi la scopurile lorú. Ce a decursu de atunci si pana adi vediramú si vedemu cu ochii. — Acum sosindu timpulu alegeriloru la nóu'a sesiune a dietei viitorie, éraei vomu citi si audi felicitate insemnari din partea tuturorú partite-

loru. Scimn, pana in catu nu se implinira nici una din promisiunile lor, cu cari amagiea poporul alegatoriu, cu scopu, cá devenindu alesi deputati se faca una maioritare puternica, care apoi se faca legile dupa cum voiesce, ceea ce inca veduramu, cá fapta complinita.

Partit'a lui Deák ér' s'a organizatu pentru alegeri. In capital'a Pest'a are organizatu unu comitetu centralu, care se diréga totu planulu si tóte facendele miscariloru, pentru cá la alegeri se reidésa érași cu maioritare pentru diet'a viitoria. Comitétulu centralu sta din 100 capete; ma si fiacare chefu dela cluburile deachiane de prin provintia suntu membrii si ai comitetului centralu. Program'a lor e starea de facia si invoiéla din 1867.

Comitétulu centralu e impartitu in 3 comisiuni: pentru corespondenti, pentru presa ó se prelucra animele, si directorium. Presiedinte e c. Antonu Szapáry, vicepres. Franciscu Pulszky, actuariu Királyi si Urházy, ambi redactori, cela alai „Pesti Napló” esta alai „Századunk”. O suma mare de graf, baroni si nobili se afla factorii acestei intreprinderi, care a si inceputu cu desemnarea candidatiloru in diverse locuri.

Partit'a stangei midilicia se afla asemenea constituita si cu programu propriu: ó se lucre din respateri, pentru cá Ungari'a se devina unu regatu liberu, neependinte, prin urmare se lucre cu tóte midilócele constitutiunale, cá ministeriulu comunu si institutulu de delegatiuni se se desfiintieze; se se puna in vietia armat'a maghiara, neependintia starei finantiale si de comerciu si recunoscerea diplomatica a independintiei legali a Ungariei. Acésta partita inca provóca acuma pe bazea acestoru principia, cá se se alature la programulu lor totu cati vreau neependintia patriei si a unicei natiuni maghiare. — Instructiunile pentru alegeri sosira.

Comitatele, anamitu congregatiunea comitatului Hevesiu s'a dechiaratu, ca diet'a n'a corespunsu asteptariloru congregatiunei. Deputatii stangei vorbescu asemenea in repórtele loru contra alegatori; asemenea repórte romane inca nu citiramu. —

„Pester Lloyd” vorbindu despre oestiunea germana dice, ca Ungari'a n'are interesu de a sustiené lini'a Menului, a riului pana unde se intinde Prusi'a, si nu va purta nici odata resbelu cu scopulu acesta, nici delegatiunea maghiara nu va da nici unu oracieriu nici unu fetioru spre scopulu acesta. Óre atonci ce va mai nasce timpulu? —

Cronica esterna.

ROMANIA Aduarea deputatiloru, siendint'a din 14 Decembre.

Dupa unele amarunte d. Florescu desvólta interpelarea facuta ministeriului de resbelu si in decursulu desvóltarei arata unele scadieminte pentru introducerea de diferite sisteme, atragandu atentiunea guvernului la simplificarea si usurarea manuariei armei. Se mira, ca s'au adusu arme perfectionate fara a se fi convinsu guvernulu de posibilitatea de a face cartusie, ca ar' fi tristu se se aduca aceste dintr'o alta parte si se nu se faca in tíera, apoi continua asia:

„Ce amu face la unu casu óre care? ca-ci se nu uitamu, ca suntu momente fatale in care natiunei ei este pusa in pericolu ecistintia; si acést'a o scimn dela 1848, candu eramu siliti a aduce érbu cu ocau'a dela Brasiovu. — D. Serurie intrerupe dicundu, ca e eróre. — D. Florescu dice, ca nu e eróre, si ca nu erá o litra de érbu, celu pucinu. Se nu speramu pe cartusiele ce se voru aduce din strainatate, ci se le producemu singuri, cum facu serbii, cari — pe langa fabricarea armelor, cartusieloru, proiectileloru, etc. — au inceputu a estrage si ferulu si aram'a. Dsa cere a se declará secretulu ce presupune armele cu acu, adaugandui ca interpelarea dsale ara de scopu 1) a aratá camereii unde suntemu, 2) a aratá ministeriului, ca e ó confusiune de arme, ecistendu in armata vr'o 4 sisteme, 3 a invitá pe d. ministru se aléga pe celu mai bunu sistemu si de nu se póte unulu, celu multu dóue sisteme de arme. — Viindu la oestiunea instructiunei armatei, dsa dice, ca regulamentele dela 1859 a cautatu se ne de ó taotica cá a natiuniloru de rasa-latina. Acum inse cum de se schimba regulamentele? Nu voiu, dice d. Florescu, se constatú o calcare de lege, ci voiu se amintescu, ca in cavaleria s'a introduau regulamentele prusiane si ai-

stemulu de pana aci s'a sdruncinatu, suprimenduse si dóue colóue cele mai necesarie. Regulamentele prusiane suntu fórté bune, le admiru, dar' guvernulu — inainte de a le introduce — trebuea se aiba tóte elementele necesarie la acést'a, ca-ci a introduce intr'unu corpu de armata unu regulamentu, lasandu pe celelalte totu cu reglementele vechi, este unu pericolu. Pentru propasirea instructiunei armatei si complectarea cadreloru, nu se face decatu se adange numerulu eleviloru scóloru militare. La noi inse numerulu acest'a s'a redusu si adi chiaru se afla 40 de vacantie, pe candu mai multe din cursuri nici nu se predau.”

Si finesce asia:

„Venindu asupra crearii noului regimentu de cav. dice, ca — cu tóte numirile de rosiori si oalarasi, care reamintescu numirile vechei nóstre armate, inse ele n'au nimicu specificatu si nimeni nu scie ce suntu calarasi si rosiorii, si déca suntu altu ceva, au alte arme si destinatiuni decatu venatorii. Acésta creare trebuea facuta dupa constatarea unoru comisiuni speciale si se putea imparti in mai multe zone prin tíera, fiacare avendu dupa numire si specialitatea sa. — S'a infintiatu unu nou regimentu de artileria si mi e téma se nu se fi desorganizatu si celu d'anteiu. In „Monitoru” s'a vedutu mai multe noui creari de corpuru de armata, inse temerea mea este, ca suntu cheltuielile mai mari decatu folósele; si in adeveru nu suntu nici casarmi — nu numai aici, ci si prin alte orasie. Acést'a e caus'a de moru soldati si oficieri cu sutele de tifusu, cum s'a intemplatú la Ploiesci, si acésta situatie este, déca nu mai multu, celu pucinu vatematórie. D. Florescu termina rugandu pe d. ministru de resbelu a se informá si apoi a declará déca cele ce le-a spusu dloi suntu adeverate.”

D. ministru de resbelu, respundiendu in in privinti'a armelor, dice ca suntu dóue feluri de arme, unulu pentru ostirile de linie si unulu pentru militie. Pentru cartusie dice, ca venindu la ministeriu a gasitu mesuri luate pentru a se fabricá in tíera. In privinti'a scólei militare dice, ca ministeriulu actualu se va sili oatu va puté pentru a face se produca acésta scóla rezultatele cele mai bune. In privinti'a regulamentelor dice, ca introducerea puscei cu acu a necesitatu schimbarea regulamentelor si scóla este insarcinata unoru barbati cu esperiintia, intre cari si d. Lamy. Catu despre oficierii lasati in disponibilitate, ministeriulu se va sili a'i rechiamá in activitate.

D. G. Adrianu, respundiendu in ceea celu privesco pe dsa, vorbesce asupra transformarii armelor vechi si demonstra prin ecemple luate din tóte tierile Europei, ca nu se puteau lepadá armele vechi, ci trebueau se se transforme. Guvernulu romanu a facutu multe incercari si a alesu acésta sistemu de transformare, care'i a parutu mai nemerita, ca-ci in tóte statele erau diferite sisteme; cartusiele inse ce se adoptasera anteu laasau de doritu. Dupa acést'a si-au facutu inventiuni mai bune si acum s'au luate mesuri pentru fabricarea unoru cartusie, cari suntu fórté bune. Este adeveratu, ca puscele nóue ce avemu nu suntu de ó singura sistemu, dar' acést'a vine din anevointia de a se procurá acestu articlu si guvernulu a fostu silitu se caute arme pana si in America. Inse suntu numai dóue sisteme, un'a s'a datu infanteriei de linie si cealalta graniceriloru. Vorbesce asupra fabricarii munitiuniloru in tíera si aratandu oatu se fabricá in anii din urma, spune c'acum se fabrica de diece ori mai multu. Nu este drépta acusarea, ca s'au adusu arme fara a se aduce si munitiunea; acést'a este ó ideia eronata, ca-ci este cu neputintia a se comandá arme fara a se comandá si cartusie si munitiuni, asia dar' s'au adusu si de aceste. D. Adrianu respunde apoi celoru ce a disu d. Florescu in privinti'a schimbării regulamentelor si instructiunei in armata si dice, ca nu este tocmái esactu, ca trebue se se considere in adoptarea modului de instructiune chiaru identitatea de ginte, ca-ci bazele instructiunei militare suntu aceleasi la tóte popórele si prin urmare putemu se adoptamu si instructiunea militaria dela ó ginte, care nu este identica cu a nóstra. Demonstra, ca chiaru adoptanduse instructiunea armatei din Franci'a, totu s'ar puté introduce schimbările ce s'au adusu in instructiunea armatei nóstre. D. Adrianu marturisece, ca de candu s'a transformatu scóla militaria la Iasi merge reu, si guvernulu n'a parvenitu a indréptá reulu, concurentia tineriloru este fórté

mica si profesori nu se potú gasi. D. Florescu a disu, ca s'au numitu pré multi oficieri si d. Adrianu demonstra, ca nu numai ca nu s'au numitu pré multi, ci ca legea cerea sépté pentru militiele din fiacare judecie si ministeriulu n'a numitu decatu cate trei. In privinti'a diecerei dlui Florescu, ca legea disponibilitatii au datu rezultate nenorocite, d. Adrianu dice c'acea lege a fostu facuta de d. Florescu; apoi dsa a disu, ca s'au pusu fórté multi oficieri in disponibilitate, inse nu este asia, ca-ci, candu d. Adrianu a venitú la ministeriu erau 98 oficieri pusi in disponibilitate si candu a esitu nu erau de oatu 36 séu 40. Sfersiendu d. Adrianu demonstra, ca acea mortalitate, despre care a vorbitu d. Florescu, nu vine de locu din acele cause, pe cari le-a aratatu si ca ministeriulu s'a silitu catu a pututu a face se inceteze acea mortalitate.

D. Cogalnicénu, ministru din intru, incepe prin a aratá, ca discursulu dlui Florescu n'a fostu ó interpelare, ci ó lunga critica facuta organizarii si afaceriloru armatei, si prin urmare nu erá de locu acum ocaziunea de a se face ó asemenea interpelare, ci d. Florescu trebuea se spue tóte frumósele si folositoriele sale ideie cu ocaziunea disoutiunei bugetului ministeriului de resbelu. Venindu apoi la obiectele tractate de d. Florescu, spune ca trebue se ne silimu catu vomu puté se ne armamu, ca-ci chiaru atunci candu tóte statele Europei voru desarmá, noi totu trebue se ne armamu, fiindu ca misiunea nóstra este de a stá intr'o stricta neutralitate totudéun'a ga'a de aparare. Opiniunea nici a unui ministeriu nu póte fi alt'a, ca ci acést'a este misiunea natiunei romane. Este adeveru, dice d. Cogalnicénu, ca in celelalte tieri chiaru pentru schimbarea unui nasture se convóca comisiune, la noi nu s'a facutu astfelu si reu s'a facutu, si in viitoru vomu cautá se luoramu mai seriosu. In privinti'a diferiteloru sisteme de pusci, d. Cogalnicénu dice, ca pré bine a argumentatu d. Adrianu si ó tíera, care n'are manufacture de pusci, trebue se cumpere de unde gasesce mai bune si mai éftine, insasi Franci'a comandéza pusce in Angli'a. Noi avemu trei sisteme de pusce: americane, cu acu si transformate; inse si armat'a nóstra se imparte in trei: armata de linie, granicieri si do-robanti, militiele, astfelu cea mai buna sistemu, americana, se va dá armatei de linie, puscele cu acu se voru dá graniceriloru, si cele transformate militieloru. — D. Florescu a vorbitu despre regulamente, criticandu pe unele si laudandu pe altele, ér' d. Cogalnicénu asecura ca acf este numai oestiune de pasiune politica, ca-ci regulamentele francese suntu curatu prusiane, ale lui Fridericu celu Mare. — Despre scóla militaria dice, ca marturisece, ca nu este prospera, inse acést'a este consecintia stramutarii, si atunci candu vomu avé drumuri de feru la anulu, póte scóla va prosperá. Staruiesce inse, ca ea trebue se remaie in Iasi si numai candu nu se va puté imbunatati in nici unu felu la Iasi, se va aduce la Bucuresci. — D. Cogalnicénu vorbesce apoi despre legea de neactivitate si dice, ca ea nu merita criticele ce i s'au facutu si ca déca s'au pusu une ori camu multi oficieri in disponibilitate, acésta mesura de si póte a fostu nedrépta in privinti'a persónelor, a fostu inse ceruta de impregiurari.

S'a disu, ca militiele nu suntu si ca oficierii numiti pentru militie n'au ce luorá pana acum, — acést'a este pré adeveru, pentru ca si militiele ceru cheltuielé ce nu s'au pututu face pana acum, dar' se voru face catu de curendu. — D. Florescu s'a plansu de nedreptatile faoute in armata, inse dsa, dice d. Cogalnicénu, trebuea se sustiene mai bine a se face ó legiuire pentru justitia militaria, ca-ci numai atunci vomu da garantia de dreptate oficieriloru nostrii, candu voru avé ó justitia, care nu mai va fi influintiata cá pana acum de pasiuni politica.

Sfersiendu, d. Cogalnicénu dice, ca se lasamu recriminarile si se ne silimu a ne organizá armat'a; avemu oficieri tineri fórté capabili. A ceea inse ce ne lipsesco, suntu acele capacitati, cari nu se potú castigá decatu in practic'a mare a resbelului. Asia dar' dupa cum au facutu neace pteri cum suntu Itali'a si Belgi'a, trebue se facemu si noi si se ne procuramu acele capacitati, cari ne lipsesco pentru a ne organizá curendu, cu tóte ca avemu oficieri tineri plini de capacitate.

Se cere inchiderea discutiunei D. Florescu vorbesce contra, pentru ca nu trebue a se inchide discutiunea, ca-ci ministru n'a respunsu

la întrebarea ce i s'a făcutu deoa pôte fabricá in tíera fulminantulu pentru cartusie.

D. Cogalnicénu dice, ca nu va responde interpelerei dlui Florescu, ca ci nu se adreséza ministeriului actualu, ci ministeriului trecut. Nu voiesce a dá nici o esplicare dlui Florescu.

D. I. Brateanu vorbindu pentru inchiderea discutiei dice, ca nimeni mai multu decatu da n'are interesu a ne urmá discutinea, mai multe din acuzarile dlui Florescu privindu'lu directu, inse nu voiesce a rapi unu timp pretiosu pentru camera. Catu pentru întrebarea ce face d. Florescu in privint'a fulminantului, ministeriulu nu trebuie se raspunda nimic, ca-oe ar' fi unu tradatoru oandu ar' descoperi unu asemenea secretu.

Se inchide discutinea. D. Florescu vorbindu in cestiune personale, dice ca ar' fi in adeveru unu tradatoriu, candu ar' cere descoperirea unui secretu cá acel'a slu unei inventii pentru armata romana, si n'a fostu nici odata tradatoriu, inse cere se i se raspunda deca ministeriulu, cumparandu pusce, a cumparatu si secretulu de a face cartusiele pentru cá se nu remanemu fara munitioni, si se ne putemu luptá in ordine si cu putere, ca-ci ori catu ar' dice d. Brateanu, nefericita e natiunea, ori catu de plina de virtute si de curagiu ar' fi, care se aruna in desordine in lupta.

D. Heliade. Cá la Costangali'a.

D. I. Brateanu. Potu afirmá dlui Florescu, ca atunci oandu voru mai veni straini in tíera cá la 1848 si la 1853, voru vedé c'amu inventiatu oeva din trecut.

Se inchide discutinea si camera trece la cercetarea petitionilor. — Dupa „Rom.“

— „Monitorulu“ publica, ca in urm'a mesurilor ce le-a luatú Pórt'a pentru isgonirea supusilor greci de pe teritoriulu otomanu, au refugitu multe familii grecesci in orasiile dunarene romane si regimulu le a concesu asilulu, sub conditione, cá se respecteze neutralitatea statului romanu si cá emigranti se fia sub scutul legiloru tiei, oprindulise pasii dusmanosi, altfelu se voru da afara din tíera. —

In cauz'a conferintei se continua negoiarile. Tocma primulu telegramu, ca Pórt'a inca a primitu conferint'a, dar' pe baza ultimului datu Greciei. — Greci'a s'a prefacutu in comitate de armari si de procliamari la resbelu in contra turcilor cu sperantia de reinfintierea imperiului bizantinu. Rusi'a indatu ce voru trece turcii pe teritoriulu grecescu va pune indatu pe pitioru de resbelu trupele sale dela Odes'a si Pruth si sub comand'a generalului Kotzebue staga pentru eventualitati. Aici mai adaugu scirea din Vien'a, cumca ministeriulu de resbelu austro-maghiaru intentionéza a transfera in Bucovin'a o armata de vreo 20.000 fetiori. —

Novissimu. „Her. Ztg.“ ne aduce o umbra de deslusire despre comedi'a intemprata in Sibiu si Mercurea cu consemnarea intregi garrisóne. D. deputatu Hannea interpelá in siedint'a universitatii din 28 Dec. pe comesu, deoa va a cerceta stensu dupa isvorulu faimei celei false, respandite, cumca romanii din scaunulu Mercurei si giuru s'ar fi hotaritu cá in nóptea din 25 Dec. se nimicéscu totu ce nu romanu, si deca vré a da publicitatii rezultatulu cercetarilor? Comesulu respunse, ca avea sciri nu numai private, ci si oficiale despre acea fama, inse obiectulu acesta se tiene de activitatea magistratului si a scaunului, care comunica de dreptulu ou guvernului si regiulu comisariu va midiloci a face cele de lipsa pentru liniscirea animelor. — O corespondintia din Mercurea inse descoperi, ca acolo domnesce intre romanii si sasi cea mai buna concordia si numai dintr'o gluma a unui omu beatu intre pahara s'a facutu atata alarma (telegrafanduse si la regimu?). Asteptamu sciri mai de aprópe, la acésta metehna. Astfelu de metehne le condamnemu, or' de unde se iscodira, pentru ca in lupt'a pentru dreptu pe calea legii si a concordiei nemica nu ne impedeoa mai multu, decatu uneltiri de aceste triste si degradatórie. Cá la vergura se ne fia portarea si apararea de calumnii prin fapte de concordia! —

„Volksfreund“ reportéza, ca in arsenalu la

Vien'a se luca la mai multe baterii de tunuri de munti destinati pentru Ardélu. —

— „Tel. Rom.“ ne aduce intre varietati unu ce misticu; din care a esitu pe aici faim'a, ca dór' s'ar fi depesiatu la ministeriu, ca romanii de pe acolo s'ar fi resculatu. Comedia! Pe candu domina linisceea cea mai normale petutindenea! Apucaturi de scornituri de aceste nu suntu nóue; ele suntu ereditate de seoluri si sierbescu la scopuri asounse, cari inse adi nu mai pota avé valóre. Romanii suntu cu minte, si voru da de mintiuna tóte uneltirile reu voritoriloru intriganti cu cea mai solida portare intre marginile legii, respingundu cu indignatiune asemenea uneltiri. Lasamu se urmeze aceascire, si dorimu, ca „Tel. Rom.“ se faca lumina, care se lumineze pana colo susu, cá se se póta vedé si oúnosce intrigantii renvoitori! Éca scirea!

„O fama de cuprinsu seriosu se respandí alaltaeri in cetatea nóstra. Se vorbiea, ca aru fi fostu militi'a consemnata, altii sustieneau, ca o parte din ea aru fi si esitu . . . unde? pentru ce? nu scimu, precum nu scimu nici deca a fostu asia dupa cum amu auditu séu altu cum, séu nu au fosta nimic'a. Asteptamu cá autoritatile respectice se ne chiarifice lucrulu, se sterpéscu asemenea sgomote, cari neliniscescu si facu sange reu in publicu.“ —

Varietati.

— Drumulu de feru dela Aradu la Alb'a Iuli'a, deschisu pentru comunicatiune, cu mare solenitate si concursu de poporu in 22 Dec. a. c. inlesnesce comunicatiunea cu deosebire cea strategica.

Trenulu Nr. I pornesce dela Aradu la 6 óre 12 min. deminéti'a si soscesce la 1 óre 10 min. in Vintiu de diosu.

Trenulu Nr. III pornesce la 3 óre 40 min. dupa amédia din Aradu si soscesce la 10 óre 33' nóptea in Vintiu.

Tr. Nr. II pornesce din Alb'a Iulia la 4 óre 41' dim. si soscesce la 5 óre 15' dim. in Vintiu de diosu.

Tr. Nr. IV pornesce la amédia din Beligradu la 12 óre 37' si soscesce in Vintiu la 1 óre si 11 minute.

Pentru Brasiova pornesce carulu postei in mediulu noptii si soscesce la 3 óre 25 min. dupa prandiu (dar' vine inca fórtu tardiu). Dela Brasiova la Sibiu pornesce la 7 óre. Pasagerii se primescu neconditionatu. Scrisorile si trametirile pe carulu postal de aici incolo se primescu la of. postal de aici pana la 6 óre séra. —

Din Sibiu pléca post'a in tóta diu'a la 6 óre séra si soscesce in Vintiu la 2 óra 5 min. diminéti'a; din Vintiu pléca retoo pe di la 2 óre dupa amédi si soscesce in Sibiu la 10 óre 5 minute séra. Din Sibiu la Bistriti'a pléca Mercurea si Sambat'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si soscesce in Bistriti'a Joi'a si Sambat'a la 5 óre 25 minute diminéti'a. Din Bistriti'a pléca post'a Lunea si Vinerea la 6 óre séra si soscesce in Sibiu Mercurea si Sambat'a la 2 óre 20 minute diminéti'a, din Sibiu la M. Osiorheiu pléca post'a Sambat'a si Marti'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si si soscesce in M. Osiorheiu Sambat'a si Marti'a la 6 óre 10 minute. Din M. Osiorheiu pléca post'a retoo Lunea si Mercurea la 8 diminéti'a si soscesce in Sibiu Marti'a si Joi'a la 2 óre 20 minute diminéti'a.

Din Sibiu la Gyergyó-Szt.-Miklos pléca post'a Joi'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si soscesce in Gyergyó-Szt.-Miklos Vinerea la 10 óre 15 minute diminéti'a. Din Gyergyó-Szt.-Miklos pléca post'a Sambat'a la 11 óre inainte de amédi si soscesce in Sibiu Lunea la 2 óre 20 minute diminéti'a.

Din Sibiu la Csik-Mártonfalva pléca post'a Lunea la 20 minute dupa mediulu noptiei si soscesce in Csik-Mártonfalva Marti'a la 3 óre 25 minute diminéti'a. Din Csik Mártonfalva pléca post'a Mercurea la 6 óre 10 minute séra si soscesce in Sibiu Vinerea la 2 óre 20 minute diminéti'a. —

— Invitare la prenumeratiune pe diurnalulu politicu septemariu „Der Osten“. Dela 1-a Ianuariu 1869 incepe „Der Osten“ alu doilea anu. Prin ouragiós'a lui pasire pentru inte-

resele in adeveru austriace si pentru egal'a indreptatire a tuturor popóreloru si a castigatu pana acum ceru latitu de cetitori. Aduce afara de acésta cele mai interesante sciri politice si diplomatice, care circula prin tóte diurnalele imprumutate din colónele lui. Si anumitu are cele mai bune si mai secure impartasiri din Orientu, se lupta pentru invoierea si pentru contislegerea cu boemii si polonii si pentru drepturi nationale ale popóreloru nemaghiare din Ungari'a. Articuli politici si si foiletóne, corespondinte originali din tóte capitecele interne si esterne; tóte scirile, impartasirile economice poporale, repórté de bursa, notari de cursu, literatura, arte, teatro scl., in oatu abonatulu pe „Osten“ e atatu de bine informatu cá cum ar' fi abonatu pe mai multe diurnale.

Mai incolo incepe in anulu nou publicarea de novele fórtu incoardatóre si biografii de cele mai alese personalitati ale patriei nóstre. Costa 1 fl. 50 cr. pe 1/4 3 fl. pe 1/2 si 6 fl. pe unu anu intregu; la 6 abonati se dá unulu gratis. — Vien'a in Decemb. 1868. Administratiunea lui „Osten“ (Wien, Parkring, im Gebäude der k. k. Gartenbau-Gesellschaft).

Recomandare.

Amu onóre a face prin acésta aretare onoratului publicu romanu, cumca amu cumparatu apotec'a (speceri'a), ce se afla sub redutu seu edificiuulu teatrului

„LA PELICANU DE AURU“ („zum goldenen Pelikan“)

si ca voiu primi conducerea ei indatu dela 1-a Ianuariu 1868 incolo. Totu odata mi iéu vóia ami recomanda apotec'a, rogandume de multu pretiuit'a incredere a onoratului publicu romanu.

Esperiintele, ce avui ocaziune a mi le insusi in strainatate pe carier'a farmaceticu in restempu de 17 ani, me indreptatescu a poté imbié servitiile mele onoratului publicu.

Comunicatiunea neintrerupta ce o sustienu cu institutulu centralu farmaceticu din Pest'a, care sta sub conducerea barbatiloru de specialitate probata, carui institutu si eu amu onóre a fi membru si stau cu elu in comunicatiune mutuala, da si cea mai securu garantia, cumca medicamentele mele voru fi totudeuna ecsaminate si de buna calitate. Preparatele cele mai nóue ce aparu pe terenulu medicinei si alu farmaciei in intru si in afara de monarchia se pota afla indatu in apotec'a mea.

Personalulu meu ajutatoriu va se sté din individi, cari si-au castigatu in specialitatea farmaceticu o cultura de frunte. Ma amu castigatu pentru postulu de provisor in apotec'a mea pe espertulu si probatulu dn. ZIKELI.

Tóte specialitatile, articuli de toaleta si parfimaria se afla la mine in calitatea cea mai buna in pretiulu fabriciei si in scurtu timpu voi da in publicu pretiulu meu curentu.

La espedarea si tacsarea medicamentelor me voiu tiené strinsu de legile tiei sustatórie in privint'a acésta.

Celoru cu totulu lipsiti de midilóce intindu buerosu medicamentele gratis. —

Cu totu respectulu

Brasiova 28 Decembre 1868.

Gregoriu Száva m/p.,

apotecariu diplomisatu si chemicu, membru mai multoru reuniuni scientifice si institute, proprietariu de fabrica.

1—2

Ecsemplaria din Gazeta, lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenumera pe an. **1869** totu cá si pana acum.

Cursurile la bursa in 30. Dec. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 69 cr. v.
Augsburg	—	—	117 „ 65 „
London	—	—	119 „ 40 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 65 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	59 „ 50 „
Actiile bancului	—	—	669 „ — „
„ creditului	—	—	243 „ 10 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 27. Dec. 1868:

Bani 73.— — Marfa 73.50.

Nr. viltoriu va esi luni.